

Inspiratieproject: Verplanting 129 zomereiken langs de N366, BTL Bomendienst

Er vielen veel dodelijke slachtoffers door aanrijdingen tegen bomen

Medio november 2016 verplante BTL Bomendienst 129 *Quercus robur* langs de N366, een van de meest onveilige wegen in Groningen. De provincie wil met een verdubbeling van de rijbaan de verkeersveiligheid vergroten. Hiervoor moesten 129 zomereiken opschuiven. Jan Koelstra, hoofd uitvoering: 'Het project verdient een inzending voor het Boomproject van het Jaar, omdat het prijzenswaardig is dat de provincie zo veel moeite heeft gedaan om deze grote partij inlandse eiken te behouden.'

Auteur: Santi Raats

De provincie laat weten dat onderzoeken hebben aangetoond dat er veel dodelijke slachtoffers vielen door aanrijdingen tegen bomen. De bomen bij de N366 stonden te dicht bij de weg, in de 'opschakelvrije zone'. Daarom heeft de provincie de bomen verplaatst; ze staan nu 8 meter van de weg. De 129 zomereiken hebben inmiddels een plek in een verderop aangelegde berm gekregen. Ze vormen nu de wegbegeleidende eikenlaanstructuur van de nieuwe N366. Koelstra: 'Omdat de bomen een

onmiskkenbaar onderdeel zijn van het gebied, heeft de provincie ze door ons laten verplanten. Het behoud van de bomen langs de weg heeft ook een positief effect, omdat de bomen als bakens langs de weg fungeren en weggebruikers daardoor beter kunnen navigeren.'

Koelstra: 'In 2012 nam BTL Bomendienst het werk aan en werd direct een verplantplan opgesteld. Daarin stonden ook de resultaten van het onderzoek dat de provincie Groningen door ons heeft laten uitvoeren naar de conditie, structuur en kwaliteit van de eiken, om te zien welke verplant konden worden en welke niet. Maar het onderzoek bevatte ook een overzicht van de kabels en leidingen in de grond en van de verplantmethodes, want uiteindelijk hebben we drie verplantmethodes gebruikt.'

De verplantmethodes

De bomen hadden diverse afmetingen, van 18 tot 25 meter hoog, met een gemiddeld gewicht van 25 ton. Van de 129 eiken waren er 59 zo groot dat ze voorbereid moesten worden. Dat gebeurde in 2014. Rob van Dreumel, projectleider: 'We hebben de 59 echt grote bomen van bijna 60 jaar oud al in 2014 voorbereid, door de kluit te prepareren. Ze werden aan drie zijden vrijgegraven en de kluit werd ingepakt met folie en weer bedekt met aarde. Hierdoor vormt de boom kleine haarwortels, die bijdragen aan de aanslag na het verplanten. Vlak voor de verplanting werden deze bomen weer vrijgegraven, waarbij de kluit niet werd aangetast. De bomen werden onverpakt verplant met de telekraan. Omdat ze al waren voorbereid, hadden ze mooie stevige kluiten en was de gekozen plantmethode prima toepasbaar. Nadat de bomen op hun nieuwe plaats waren gezet en de folie was verwijderd, schoten de kleine haarwortels meteen uit. De andere 70 eiken werden met een minder

intensieve voorbereiding verplant.'

De bomen werden feitelijk 'omgezwaaid' naar hun nieuwe plek, die zich enkele meters verderop bevond. Van Dreumel: 'We hebben de bomen op drie wijzen verplant: met onze eigen verplantingsmachine, de Optimal 1900, met een verplantmachine met een bak van 2,60 m en met een 250 ton zware telekraan. We hebben deze machines ingezet op basis van de kluitdiameter, om een zo groot mogelijke aanslagkans te genereren.'

Jan Koelstra, hoofd uitvoering BTL Bomendienst

Alle 129 zomereiken staan nu enkele meters verderop in de berm.

Afronding van de verplanting.

Beetje pech

Na de aanplant van de eerste 40 eiken in de nieuw losgemaakte grond van de plantplaats was het even spannend, want er was storm op komst. 'Helaas waren er elf bomen, waarvan vijf grote, scheef gewaaid, vanwege de geringe draagkracht van de grond. Gelukkig was er geen schade aan de beworteling. Met inzet van ons team werden alle bomen weer rechtgezet en haalden we uiteindelijk de deadline. Ik ben trots op het team, want er stond behoorlijk wat druk op de ketel. De weg was speciaal dichtgegaan voor deze klus en kon op de datum van de deadline ook weer worden geopend', aldus Koelstra.

Onderhoud

Tot 2020 is BTL Bomendienst verantwoordelijk voor de nazorg. 'Met de eerste watergift kregen alle bomen vloeibare bemesting, om de beworteling extra te prikkelen', legt Van Dreumel uit. 'Vanaf het begin monitoren we het vochtpercentage en

geven we op basis daarvan water. Dat is vooral in deze periode belangrijk; we hebben een droge, warme periode achter de rug. Verder monitoren we het zuurstofgehalte, de bladbezetting, de bladkleur, de bladgrootte en eventuele aantastingen.'

Foto's

Voor BTL Bomendienst is verplanten een specialisme, maar dit project is voor Koelstra memorabel. 'Zo'n groot aantal bomen verplanten, dat gebeurt niet dagelijks. En dat met drie verschillende verplantmethodes: met een kleine verplantmachine, een grote verplantmachine en een telekraan. We waren met 20 tot 25 man non-stop aan de slag, ook in de weekenden. De weg was speciaal afgesloten, zodat wij konden doorwerken en onze deadline konden halen. Want twee weken later ging de weg weer open. Dat gaf een hoge tijdsdruk, maar met goed teamwerk hebben we de klus op tijd geklaard.' In 2018 worden er nog 58 zomereiken in de maat 16-18 en 17 zuilvormige iepen in

de maat 16-18 toegevoegd aan de verplante 129 zomereiken. 'Maar op de foto's van het project is al prachtig te zien hoe er in één klap een totaal nieuwe landschapsstructuur kan ontstaan', concludeert Koelstra.

Hoofd uitvoering Jan Koelstra: 'Zo'n groot aantal bomen verplanten, dat gebeurt niet dagelijks. En dat met drie verschillende verplantmethodes: met een kleine verplantmachine, een grote verplantmachine en een telekraan.' (©BTL Nederland)